

LAUSUNTO 2.6.2026

Asia: Lausunto sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmän toimivuudesta Raahen kaupungissa

Lausunnon antaja: Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, SKAL Pohjois-Suomi ry ja SKAL Ympäristöyritykset ry (myöhemmin SKAL)

1. Johdanto

SKAL kiittää Raahen kaupunkia ja rakennettua ympäristö lautakuntaa mahdollisuudesta lausua mielipiteensä Raahen kaupungin sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmän toimivuudesta ja sen järjestämistavasta.

Yrittäjäjärjestönä edustamme yksityisiä jätehuoltoyrityksiä. Jäsenyrityksiämme toimii Raahen kaupungin alueella. Edustamme asiassa alueen toimijoita/yrityksiä, joten mielipide tulee ottaa huomioon.

Hallintolain 41 §:n mukaan esillä olevassa asiassa tulee antaa vaikuttamismahdollisuus, jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin. Viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Raahen kaupungissa on voimassa oleva päätös (Tekninen lautakunta 17.4.2013 § 70), jonka mukaisesti jätteen kuljetus on järjestetty kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena. Jätelain 37 §:n mukaisesti lautakunta tarkastelee nyt uudelleen tätä järjestämistapaa ja päättää mahdollisesta siirtymisestä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Tässä lausunnossa SKAL haluaa korostaa nykyisen kiinteistön haltijan järjestämän kuljetusjärjestelmän lainmukaisuutta, toimivuutta, kilpailullisia ja sosioekonomisia etuja sekä ympäristönäkökulmia suhteessa kunnan järjestämään kuljetukseen.

2. Lainsäädännöllinen viitekehys ja nykyjärjestelmän lainmukaisuus

Jätelain (646/2011) 35 §:n 2 momentti mahdollistaa kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen alueilla, joilla kunta ei ole päättänyt järjestää kuljetusta. Jätelain 37 § edellyttää, että kuljetusjärjestelmä tarjoaa jätteen kuljetuspalveluja kattavasti, luotettavasti,

kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin sekä edistää jätehuollon yleistä toimivuutta, aluetaloudellista kehitystä ja ympäristönsuojelua.

Raahen nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmä täyttää nämä vaatimukset. Tämä järjestelmä on pitkään toiminut lainmukaisesti ja palvellut alueen asukkaita ja yrityksiä tarkoituksenmukaisesti.

3. Kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen toimivuus

3.1 Palvelujen saatavuus ja luotettavuus

Nykyinen järjestelmä takaa laajan ja joustavan palveluvalikoiman kiinteistöittäisenä kuljetuksena, jossa asiakkaat voivat valita itselleen parhaiten sopivan palveluntarjoajan. Palvelujen saatavuus on kattavaa, myös haja-asutusalueilla, joissa kuljetustarpeet ovat usein monimuotoiset.

3.2 Kilpailun ylläpito ja hintojen kohtuullisuus

Kilpailullinen toimintamalli ylläpitää palvelujen laatua ja hintojen kohtuullisuutta. Useat palveluntarjoajat kilpailevat asiakkaista, mikä edistää palvelujen kehittämistä sekä innovointia. Tämä kilpailu on erityisen tärkeää jätehuollon kustannusten hallinnan kannalta.

3.3 Palvelujen joustavuus ja räätälöitävyys

Kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus mahdollistaa palvelujen räätälöinnin kiinteistön käyttötarkoituksen, sijainnin ja jätemäärien mukaan. Tämä vähentää turhia tyhjennyksiä ja optimoi kuljetuksia, mikä lisää kustannustehokkuutta ja ympäristöystävällisyyttä.

3.4 Paikallisen yrittäjyyden tukeminen

Järjestelmä tukee paikallisia kuljetusalan yrityksiä ja säilyttää alueen työllisyyttä. Paikalliset yrittäjät ovat usein parhaiten perillä alueen erityispiirteistä ja pystyvät tarjoamaan asiakaslähtöistä palvelua.

3.5 Ympäristövaikutukset

Kilpailutilanne kannustaa yrityksiä investoimaan ympäristöystävälliseen kalustoon ja toimintatapoihin. Lisäksi asiakaslähtöisyys mahdollistaa kuljetusten optimoinnin, mikä vähentää päästöjä.

4. Haasteet ja kehitysehdotukset

4.1 Raportointi ja valvonta

Selvityksissä on todettu, että kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetusjärjestelmässä saattaa esiintyä puutteita raportoinnissa ja valvonnassa. Näiden haasteiden ratkaisu ei

kuitenkaan edellyttä järjestelmän täydellistä muutosta, vaan ensisijaisesti viranomaisten ja alan toimijoiden yhteistyön ja tiedonkulun tehostamista.

4.2 Tiedottaminen ja koulutus

Kiinteistön haltijoiden ja kuljetusyritysten ohjaus jätelainsäädännön ja velvoitteiden noudattamisessa on keskeinen kehittämiskohde. Tiedottaminen lisää vastuullisuutta ja varmistaa palvelujen lainmukaisuuden.

4.3 Yhteistyön lisääminen

Suosittelavaa on kehittää yhteistyötä viranomaisten, kuljetusalan yritysten ja asiakkaiden välillä, jotta palvelut kehittyvät ja mahdolliset puutteet korjataan nopeasti.

5. Kunnan järjestämän kuljetuksen riskit

5.1 Monopoliasema ja kilpailun puute

Kunnan järjestämään kuljetusjärjestelmään siirtyminen johtaisi usein palvelujen monopolisoitumiseen. Tämä voi heikentää kilpailua, nostaa hintoja ja vähentää palvelujen asiakaslähtöisyyttä.

5.2 Joustamattomuus ja palvelutasojen yhdenmukaistaminen

Kunnan järjestelmä voi olla vähemmän joustava erityisesti haja-asutusalueilla, joissa asukkaiden tarpeet vaihtelevat. Palvelujen yhdenmukaistaminen ei välttämättä ota riittävästi huomioon paikallisia olosuhteita.

5.3 Paikallisen yrittäjyyden heikkeneminen

Monopolisoituminen voi johtaa pienempien paikallisten yritysten toimintaedellytysten kaventumiseen ja sitä kautta alueen elinvoiman heikentymiseen.

6. Vaikutusten kokonaisarviointi

Jätelain mukainen kokonaisvaltainen arviointi edellyttää, että päätöksenteossa otetaan huomioon palvelujen toimivuus, asiakasnäkökulma, kilpailun säilyminen, ympäristönsuojelu sekä paikallisen elinkeinoelämän edellytykset.

SKAL korostaa, että nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä kuljetusjärjestelmä vastaa hyvin näihin vaatimuksiin. Mikäli järjestelmää halutaan kehittää, on syytä panostaa ensisijaisesti valvonnan, raportoinnin ja tiedotuksen parantamiseen sekä yhteistyön lisäämiseen.

7. Suositukset

- Raahen rakennetun ympäristön lautakunnan tulisi päättää jatkaa nykyisen kiinteistön haltijan järjestämän sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmän käyttöä.
- Lautakunnan tulee tukea yhteistyön ja tiedonkulun parantamista viranomaisten, kuljetusyritysten ja asiakkaiden välillä raportoinnin ja valvonnan tehostamiseksi.
- Kannustetaan paikallisten yritysten toimintaedellytysten säilyttämiseen ja kilpailun ylläpitämiseen jätehuollon palveluissa.
- Edistetään asiakkaiden tiedonsaantia ja vastuullisuutta jätehuollon velvoitteissa.

8. Lopuksi

SKAL on valmis jatkossakin tukemaan Raahen kaupunkia ja muita toimijoita jätehuollon kehittämisessä sekä toimimaan aktiivisesti yhteistyössä ympäristön, asukkaiden ja yritysten parhaaksi.

Anssi Kujala

toimitusjohtaja

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Taavi Heikkinen

toiminnanjohtaja

SKAL Pohjois-Suomi ry

Lasse Kontiola

toimitusjohtaja

SKAL Ympäristöyritykset ry